

Afschaffing minimumkapitaal bij BV?

De minimumkapitaalvereiste van 18.000 euro voor BV's kan zonder veel bezwaar worden afgeschaft. Dat staat in een rapport dat twee onderzoekers van de Rijksuniversiteit Groningen begin april 2004 hebben aangeboden aan secretaris-generaal Oosterwijk van het ministerie van Economische Zaken. Velen beschouwen het kapitaalbeschermingsrecht niet langer als een effectieve manier van crediteurenbescherming. Als alternatief noemt het rapport een liquiditeitsverklaring bij oprichting en bij het doen van uitkeringen aan aandeelhouders en financiële steunverlening aan toekomstige aandeelhouders. Hierin verklaart het bestuur dat de BV in staat zal zijn haar schulden in het komende jaar te voldoen.

Volgens EZ biedt het rapport een goede basis voor de flexibilisering en vereenvoudiging van het BV-recht, waar het samen met het ministerie van Justitie aan werkt.

De onderzoekers stellen ook voor om een aantal 'niet-effectieve formaliteiten' bij oprichting van een BV af te schaffen, zoals de bank- en accountantsverklaring.

Het rapport is te downloaden van de websites www.flexbv.ez.nl en www.justitie.nl/themas/wetgeving/dossiers/bvrecht/index.asp.

Ook kleine bouwers in spotlights

Wie mocht denken dat het overheidsoptreden tegen 'bouwfraude' uitsluitend de grote bouwers zal raken, vergist zich. Minister van Economische Zaken Laurens-Jan Brinkhorst heeft "geen reden om aan te nemen dat het verboden kartelgedrag uitsluitend plaatsgevonden heeft bij de grote bouwbedrijven". Dit antwoordde hij op vragen van de GroenLinks-Kamerleden Marijke Vos en Wynand Duyvendak.

Brinkhorst wijst onder meer op door de NMa in december 2003 opgelegde boetes aan kleine aannemers voor een kartelafpraak rond een klein werk in Amsterdam Noord.

Ook de aan een cultuuromslag werkende 'regieraad bouw' heeft een bredere scope dan alleen het grote bouwbedrijfsleven, aldus de minister. "De aanbestedingsregels worden helderder en richten zich ook op kleinere bouwers."

FOTO: MARIA BROUWER

Online boekhouden met Deloitte

Deloitte zet een nieuwe vorm van online dienstverlening in de markt: Deloitte Portal Services. De nieuwe service biedt onder meer een toepassing voor online boekhouden. Eén keer per jaar aanleveren en laten analyseren door de accountant is er niet meer bij. Via de portal kunnen ondernemers de ontwikkeling van hun bedrijf interactief, via internet, bijhouden en beheeren. De snelle vorm van gegevensuitwisseling beperkt volgens Deloitte bovendien 'drastisch' de administratieve lasten voor de mkb-ondernemer.

Nieuwe standards IASB

De International Accounting Standards Board heeft eind maart 2004 een aantal nieuwe standaarden gepubliceerd. Insurance Contracts (IFRS 4) betreft verzekeringscontracten. Daarnaast verschenen IFRS Business Combinations, en herziene versies van IAS 36 Impairment of Assets en IAS 38 Intangible Assets.

Loket bedrijfsovernames

De ING Bank en het MKB-Nederland hebben in april 2004 een loket geopend waar kopers en verkopers van bedrijven elkaar kunnen ontmoeten. Het loket zal zich richten op het midden- en kleinbedrijf. In een later stadium zal de samenwerking ook openstaan voor andere partners.

'Als genoeg toplui het doen wordt het vanzelf 'marktconform'.'

NRC Handelsblad over de beloningsstijging van topmanagers.

Accountantsdag 2004

Noteer alvast in uw agenda!

Op 2 december 2004 vindt de Accountantsdag 2004 plaats in de Koninklijke Jaarbeurs Utrecht.

Het thema van dit jaar is: **Kwaliteit van de controle.**

NIVRA

RA-gids 2004-2005

Naar verwachting wordt medio 2004 de nieuwe editie van de RA-gids gepubliceerd. NIVRA-leden krijgen één exemplaar van de gids kosteloos toegezonden. Leden, accountantskantoren en -diensten, en andere belangstellenden kunnen tot 1 juni 2004 (extra) exemplaren van de gids bestellen tegen de intekenprijs van € 64 per stuk. Daarna is de gids verkrijgbaar tegen de prijs van € 74,50. Maak gebruik van deze aantrekkelijke korting en geef uw bestelling zo spoedig mogelijk door aan de NIVRA-boekhandel (fax 020-3010321; e-mail bibliotheek@nivra.nl). Het boek is ook te koop bij Reed Business Information bv (telefoon 0314-358358) en de reguliere boekhandel.

Prijs voor Slibverwerking Noord-Brabant

Publiek vertrouwen of niet, de pogingen om maatschappelijke en milieuverslaggeving naar een hoger plan te tillen, gaan door. In april 2004 werden op dit gebied weer prijzen uitgedeeld, de European Sustainability Reporting Awards. Het was de achtste keer dat deze onderscheidingen, waarin ook het NIVRA participeert, werden uitgereikt. Negenentwintig nationale prijswinnaars uit vijftien Europese landen streden mee. In de categorie verslaggeving door kleine en middelgrote ondernemingen sleepte het Nederlandse afvalverwerkingsbedrijf Slibverwerking Noord-Brabant de onderscheiding voor de beste rapportage in de wacht. De jury prijst onder meer de leesbaarheid en heldere structuur, en de duidelijke kwantificeerbare doelen en de uitleg over het al dan niet halen daarvan. Volgens de jury waren er dit jaar veel sterke inzendingen, maar is er niettemin nog een "lange weg te gaan". Winnaar in de categorie 'beste duurzaamheidsverslag' is het Deense Novo Nordisk, een farmaceutisch bedrijf. De eveneens Deense cementproducent Aalborg Portland publiceerde het beste milieuverlag.

Ir. M.M. Leffers (tweede van links), directeur van Slibverwerking Noord-Brabant, neemt de prijs in ontvangst.

Weinig vertrouwen in MVO

De helft van de Nederlandse consumenten gelooft niet dat bedrijven serieus werk maken van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) en denkt absoluut niet dat ze zorgen voor een gezonde en leefbare omgeving. Dit blijkt uit de Nederlandse editie van de Global Issues Survey 2004, een representatief onderzoek onder 1.242 Nederlanders van vijftien jaar en ouder in opdracht van het Canadese GlobeScan/Enviro-nics. Eenduidig is het beeld echter niet, want 52 procent wil wel meer informatie over de manier waarop bedrijven hun maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen. Dat duidt weer op enig vertrouwen. Verder is opvallend dat 22 procent van de Nederlanders beweert het afgelopen jaar maatschappelijk verantwoord ondernemende bedrijven diverse malen te hebben gesteund door hun aankoopgedrag. Het 'straffen' van bedrijven die zich niet-maatschappelijk verantwoord opstellen is zo mogelijk nog populairder. Vijfendertig procent beweert dat de afgelopen twaalf maanden een of meer keren te hebben gedaan. Zou het kunnen dat de tijdelijke Ahold-boycot na de Moberg-rel hier mee van doen heeft? Het onderzoek geeft helaas geen uitsluitsel.

Voor meer informatie over het rapport: bureau Motivaction (www.motivaction.nl).

Tax shelter

De Amerikaanse *bankruptcy judge* Arthur Gonzalez heeft WorldCom - tegenwoordig MCI - opgedragen de betalingen aan extern accountant KPMG te staken.

Dit nadat veertien staten hadden geëist dat KPMG niet langer MCI's accountant mag zijn in de nog lopende bankroetzaak. KPMG verving de oorspronkelijke WorldCom-accountant, Arthur Andersen. De veertien staten zijn boos vanwege een door KPMG bedachte *tax shelter*, waarmee in totaal zo'n half miljard dollar aan belastinggeld zou zijn ontweken en zien 'conflicterende belangen'. De belangrijkste eiseres is de staat Massachusetts, die negentig miljoen dollar teruggeist. KPMG zegt dat de constructie volledig conform de regels was. MCI noemt de huidige maatregel een 'standaard procedurele stap'.

De gewraakte belastingconstructie werd al eerder sterk bekritiseerd door de gerechtelijk onderzoeker van het bankroet, Richard Thornburgh.

'Soms doet Nederland me denken aan de achttiende eeuw (...) waarin rijke bankiers in grote patriciërshuizen achter de ramen zitten en naar de armelui wuiven.'

Minister Laurens Jan Brinkhorst over risicomijdende banken, in Het Parool.

Prijzen bedrijven naar recordhoogte

De prijzen van bedrijven zijn in één jaar tijd met 13,6 procent gestegen. Dat blijkt uit onderzoek door de BedrijvenBank, onder bedrijven die werden verkocht in de periode februari 1994 tot maart 2004. In vorige jaren steeg de verkoopprijs met één à twee procent, maar van februari 2003 tot februari 2004 maakten de prijzen een opwaartse spurt van 13,6 procent. De totale prijsverhoging bedroeg in tien jaar ruim twintig procent. De verklaring voor de plotselinge prijsopdrijving? Volgens de onderzoekers simpelweg de oude wet van vraag en aanbod.

Tot 2001 bleef de vraag licht achter bij het aanbod, in 2001 was voor het eerst de vraag iets groter, maar het laatste jaar overtrof de vraag het aanbod van te koop zijnde bedrijven met ruim een kwart. Van een stijgend aantal bedrijven dat te

koop wordt aangeboden blijkt volgens de BedrijvenBank vooralsnog niets.

In tegenstelling tot wat algemeen wordt gedacht, lijkt volgens het bureau voor ondernemers die willen verkopen 'de tijd rijp' om een uitstekende prijs te krijgen.

FOTO: MARIA BROUWER

Verslaggeving fusies en overnames verandert ingrijpend

Het besluit van de International Accounting Standards Board (IASB) om de systematische afschrijving van goodwill te vervangen door een jaarlijkse impairment test zal de verslaggeving van fusies en overnames drastisch veranderen.

Met de impairment test bepalen bedrijven aan de hand van de inschatting van de toekomstige kasstromen of de geactiveerde goodwill zijn waarde heeft behouden. Is dit niet het geval, dan volgt een afwaardering van de goodwill.

"Doordat de nieuwe IFRS-standaard aansluit bij de verslaggeving van fusies en overnames in Amerika, zullen investeerders in staat zijn bedrijven onderling gemakkelijker te vergelijken", zegt Petri Hofsté van KPMG. "Daardoor kunnen grensoverschrijdende investeringen toenemen en kan de toegang tot de kapitaalmarkt eenvoudiger worden."

In 2002 rapporteerden de bedrijven volgens Hofsté gemiddeld tot 195 procent van het nettoresultaat aan afschrijvingskosten voor goodwill. Onder IFRS worden deze afschrijvingen niet langer jaarlijks gedaan. Dit betekent dat - als geen afwaardering noodzakelijk is - de nettowinst in eerste instantie zal toenemen. Daarentegen zullen wellicht onregelmatige, maar forsere afwaarderingen op goodwill nodig zijn als een overgenomen bedrijf minder goed presteert dan verwacht.

De International Accounting Standards Board heeft de Amerikaanse standaarden overigens niet *helemaal* gevolgd. In de definitieve IFRS-standaard is besloten om een éénstapsbenadering van impairment testing van goodwill te hanteren, in plaats van de eerder voorgestelde, in de VS vereiste tweestapsbenadering. "Een goede zaak", meent Hofsté, "want het maakt de invoering van de nieuwe standaard minder kostbaar. Bovendien gaan de andere impairment tests binnen IFRS ook uit van een éénstapsbenadering".

Niet bang voor concurrentie, wel voor uitval IT

Nederlandse ondernemers blijven relatief 'cool' onder toenemende concurrentie. Wereldwijd ziet 29 procent van de bedrijven dit als bedreiging nummer één voor hun bedrijf, van de Nederlandse ondernemers slechts zeventien procent. Ter vergelijking: in de VS, Spanje en Groot-Brittannië is dat circa dertig procent. Dit blijkt uit een internationaal onderzoek naar risicomanagement onder ruim 6.900 ondernemers in 26 landen, in opdracht van de Arentthals Grant Thornton. Nederlandse ondernemers zijn daarentegen relatief ongerust over mogelijke IT-uitval. Achttien procent ziet dat als grootste bedreiging, als enige land ter wereld. Het gat met IT-piekeraar nummer twee, Zweden (zes procent), is immens, en in zestien van de 26 landen zet zelfs geen enkel bedrijf dit risico op nummer één.

Peter Bakhuizen, IT-auditor bij Arentthals Grant Thornton, interpreteert de Nederlandse IT-zorgen positief: "Nederlandse ondernemers zien automatisering niet meer alleen als kostenpost, maar ook als middel om strategisch voordeel te behalen. Dat zij groot belang hechten aan risico's die dit voordeel mogelijk bedreigen, verbaast ons daarom niet." Toch zijn de getroffen maatregelen op dit terrein "vaak niet afdoende en incompleet", stelt Bakhuizen vast. De oorzaak daarvan ligt volgens hem vaak op managementniveau.

'Bij mezelf dacht ik: dit zijn allemaal potentiële kerkgangers.'

Kardinaal Simonis na de voetbalwedstrijd FC Utrecht - ADO Den Haag, in de Volkskrant.

Belangenverstremming bij AFM?

Volgens de Rekenkamer bestaat er een risico van belangenverstremming bij de Autoriteit Financiële Markten, beurswaakhond en toezichthouder op het accountantsberoep. Dit omdat leden van de raad van toezicht die het AFM-bestuur controleert, nevenfuncties - meestal commissariaten - hebben bij beursfondsen.

De AFM is het oneens met de kritiek en stelt dat er voldoende waarborgen zijn om belangenverstremming tegen te gaan. Bovendien kunnen toezichthouders afstand nemen van dossiers waarbij ze zelf betrokken zijn. Ook minister Zalm van Financiën, verantwoordelijk voor de benoeming en het ontslag van de leden van de raad van toezicht, legt de kritiek voorlopig naast zich neer.

Internationale regels pensioenverplichtingen

Als gevolg van de invoering van internationale verslaggevingsregels (IFRS) moeten beursgenoteerde ondernemingen met ingang van 2005 hun pensioenverplichtingen in overeenstemming met IAS 19 (pensioenen) in hun jaarrekening verwerken. Dit heeft de afgelopen periode regelmatig tot publiciteit geleid: toepassing van IAS 19 zou een voor Nederland te rigide vorm van verslaggeving inhouden, omdat de overgrote meerderheid van de Nederlandse werknemers bij een bedrijfstakpensioenfonds is aangesloten.

Gelet op de EU-verordening inzake de verplichte toepassing van IFRS voor beursfondsen is het NIVRA echter van mening dat er geen ruimte is voor een Nederlandse interpretatie van IAS 19. Nederlandse beursfondsen mogen de Nederlandse richtlijnen (RJ 271) niet blijven toepassen voor de verslaggeving van pensioenverplichtingen. Accountants mogen de minder strikte Nederlandse richtlijnen alleen accepteren voor niet-beursgenoteerde ondernemingen. Voor deze categorie bedrijven heeft de Raad voor de Jaarverslaggeving na consultatie van de sociale partners een pensioenrichtlijn (RJ 271.3-nieuw) opgesteld.

Alleen als een pensioenregeling bij een beursgenoteerde onderneming kwalificeert als een zogeheten toegezegde-bijdrageregeling, is de jaarlijkse pensioenverplichting gelijk aan de bedragen die de onderneming over dat jaar verschuldigd is. Van zo'n regeling is sprake als de onderneming alleen maar garant staat voor de premies en niet voor uiteindelijke pensioentoezegging. Bij ondernemingen zonder eigen pensioenfonds die hun pensioenregeling hebben ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds, moet worden gekeken naar de aard van de regeling.

'Niet zo sterke' omzetzaling bij Deloitte

Het komt nogal eens voor dat bedrijven zich genoodzaakt zien de conclusies van al te enthousiaste journalisten recht te zetten. Het rechtzetten van eigen uitingen zie je minder vaak. Het overkwam Deloitte vorige maand. Het Financieele Dagblad citeerde uit het Deloitte-personeelsblad InfoDito de opmerking van bestuursvoorzitter Willy Biewinga dat de omzet de laatste zes maanden daalde met tien procent.

"Laten we wel eerlijk zijn tegen elkaar", aldus Biewinga in het personeelsblad, "het gaat op dit moment niet goed met onze organisatie". Met name de consultants zouden te weinig om handen hebben. Verder tekende het FD op dat een 'Actieplan Delta' de problemen moet bestrijden en dat de voorzitter zijn werknemers vraagt om flinke offers: "We zullen onze kosten drastisch moeten verlagen. Dan hebben we het niet meer over onsjes, maar over kilo's."

Een dag daarna berichtten de bestuursleden Jan Dalhuisen en Camille Estourgie in dezelfde krant dat de omzetzaling geen tien procent bedraagt en dat de voorzitter bedoelde te zeggen: de omzet ten opzichte van de begroting. "Die was gebaseerd op een iets positievere verwachting."

De werkelijke daling in vergelijking met dezelfde periode in het voorgaande boekjaar zou 6,2 procent bedragen. In het personeelsblad werd onder meer gewag gemaakt van een 'personeels-stop' voor ondersteunend personeel. Accountants en adviseurs zelf zouden alleen worden aangenomen "wanneer er voldoende werk is".

Ook dit is volgens Dalhuisen onjuist. Het afgelopen jaar zijn er "vele honderden" belastingadviseurs en accountants in dienst getreden. Zelfs bij verschillende consultantspraktijken worden volgens hem weer voorzichtig mensen aangenomen.

Italiaans eten

Over topmanagers wordt van alles beweerd, maar met smaakpapillen is niets mis. Gevraagd naar hun culinaire voorkeur, blijkt Italiaans eten favoriet. Ook bij de Nederlandse topmanager (dertig procent). Opvallend is het culinair chauvinisme onder de landen met een vermaarde eigen keuken, zoals Spanje, Frankrijk en - het meest uitgesproken - Italië zelf. Daar houdt men het angstvallig bij de nationale pot. De Zuidoost-Aziatische keuken scoort in Europa het hoogst bij de Nederlanders.

U zult zich afvragen wie zo iets in hemelsnaam onderzoekt. Het antwoord: pakjesvervoerder UPS Europe, in het kader van het jaarlijkse Business Onderzoek onder 1.500 Europese topmanagers.

FOTO: MARIA BROUWER

Wat eet u het liefst?

	Totaal	België	Duitsland	Spanje	Frankrijk	Italië	NL	GB
Italiaans	39	26	54	6	11	93	30	37
Frans	20	39	7	1	70	2	20	14
Spaans	15	0	0	82	1	0	4	2
Thai/Vietnamees /Indonesisch	4	11	3	0	4	0	15	8

Bron: UPS Europe

NIVRA reageert op commissie Schutte

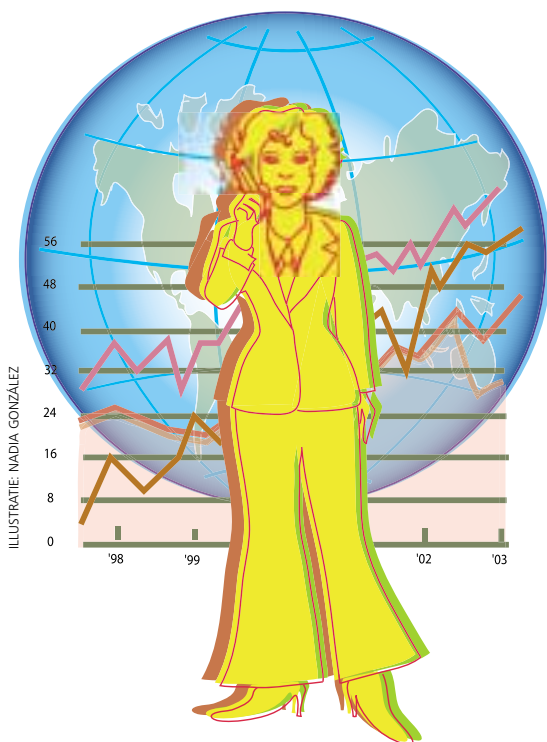
Op 1 april 2004 heeft de commissie Schutte haar onderzoeksrapport gepubliceerd over de onregelmatigheden in de bekostiging van het hoger en middelbaar beroepsonderwijs. In het rapport 'Eerlijk delen' worden kritische opmerkingen gewijd aan de accountants in hun verschillende rollen voorafgaand en tijdens het onderzoek. Naar aanleiding van haar bevindingen heeft de commissie het NIVRA opgeroepen de beroepsregelgeving beter toe te snijden op de vervulling van publieke taken.

Het NIVRA deelt niet op voorhand deze mening en acht een meer gedegen oordeelsvorming noodzakelijk. Het NIVRA heeft de commissie Schutte inmiddels verzocht om haar bevindingen en aanbevelingen in een gesprek toe te lichten.

Voor de volledige reactie van het NIVRA op het rapport:
http://www.nivra.nl/nieuwsbrief/nieuwsbrief_150404/schutte_150404.htm.

Winstgevende vrouwen

Pleitbezorgers van een grotere vrouwelijke doorstroom naar hoge posities in het bedrijfsleven, kunnen nu ook wapperen met harde cijfers. Het Amerikaanse Catalyst, prominent consultancybureau op dit terrein, legde de 353 bedrijven die van 1993 tot 2000 behoorden tot de Fortune 500 onder de loep, en wat blijkt: de 25 procent met het grootste vrouwelijke aandeel in de top scoort met de financiële resultaten (*return on equity en total return to shareholders*) 35 procent beter dan het minst vrouwelijke kwart. De oplettende lezer zal den-

Berk groeit ...

De omzet van Berk Accountants en Belastingadviseurs is in 2003 met zeven procent gestegen tot € 75 miljoen. Voor 2004 verwacht het kantoor een verdere stijging. Managing partner Hans Koning verklaart de stijging uit de consequente strategische keuze van het kantoor voor de kernactiviteiten accountancy en belastingadvising. "Hierdoor heeft Berk minder last van de verslechterde economie." Verder bemerkt hij "een toenemende belangstelling van klanten van de big four". De omzet van Berk is voor 69 procent afkomstig van de accountants en voor 31 procent van de belastingadviseurs. De gefactureerde omzet per fulltime medewerker over 2003 bedraagt € 93.500. In 2002 was dat nog € 90.300.

... en BDO ook, maar minder

BDO Accountants & Adviseurs boekte in 2003 een omzet van € 182 miljoen, 2,2 procent meer dan in 2002. De accountants en belastingadviseurs boerden goed, de overige advisering vertoonde een lichte teruggang, conform de algehele marktontwikkeling. Bestuursvoorzitter Martin van Roekel kijkt niettemin terug op een 'bevredigend' jaar.

'F&O-markt trekt aan'

Nederlandse durfkapitalisten verwachten dat de kansen om hun participaties te verzilveren weer zullen toenemen, na een periode van weinig fusies en overnames. Bijna de helft denkt dat ook de prijzen weer zullen stijgen. Dat zijn de belangrijkste resultaten uit de elk halfjaar gehouden Technology Venture Capital Confidence Survey van Deloitte Corporate Finance. Van de Nederlandse durfkapitalisten die meededen aan het onderzoek verwacht 94 procent dat de fusie- en overnamemarkt nog dit jaar zal aantrekken. Men verwacht de meeste bedrijven aan strategische partijen te verkopen, maar ook een beursgang wordt niet langer uitgesloten.

'Uiteraard reed ik zelf ook een Lada 1200, een gebruikte, maar wel met rallystrepen ...'

Hans Blink (directeur Athlon Car Lease) over zijn eerste baan als Lada-verkoper, in het Financieel Dagblad.

Telefoon!

Volgens 85 procent van de internationale human resources managers is de ochtend het meest productieve moment van de dag. En volgens 56 procent is de telefoon de grootste storingsfactor op het werk. Aldus twee resultaten uit een onderzoek in opdracht van financieel wervings- en selectiebureau Robert Half Finance & Accounting in negen landen. 777 mensen deden mee.

Ook Nederlandse personeelsmanagers noemen de telefoon (53 procent) als grootste stoorzender. Opmerkelijk dat het tweede antwoord van de Nederlandse managers, vergaderingen (26 procent), bijna in geen enkel ander land ook zo prominent scoort. Nederland vergaderland is een begrip, maar blijkbaar niet tot ieders tevredenheid.

Grootste storingsfactor op het werk

	Australië	België	Tsjechië	Frankrijk	Duitsland	Nederland	Ierland	Nieuw-Zeeland	Groot-Brittannië
Telefoon	40%	58%	63%	63%	61%	53%	56%	43%	54%
E-mails	31%	13%	8%	10%	9%	7%	6%	20%	14%
Vergaderingen	17%	6%	6%	7%	6%	26%	8%	8%	13%
Geroddel op kantoor	11%	17%	10%	15%	15%	5%	15%	24%	11%
Problemen thuis	1%	2%	0%	5%	9%	5%	4%	2%	5%
Andere	0%	4%	12%	1%	0%	5%	10%	2%	2%

Bron: Robert Half Finance & Accounting 2004

Aanbesteden

Aanbestedende diensten leven nog steeds vaak de Europese aanbestedingsrichtlijnen niet na. Volgens onderzoek in opdracht van het ministerie van Economische Zaken werd in 2002 slechts in twaalf procent van het aantal aanbestedingen (goed voor 35 procent van het aanbestedingsbedrag) aan de verplichtingen voldaan. Minister Brinkhorst, die dit voorjaar met een uitgewerkte visie over nieuwe aanbestedingswetgeving zal komen, heeft het onderzoek naar de Tweede Kamer gezonden. Het onderzoek vond plaats onder kerndepartementen, provincies, gemeenten, waterschappen, academische ziekenhuizen, HBO-instellingen, universiteiten, rijksmuseum en politieregio's. De naleving was het hoogst bij de kerndepartementen, en het laagst bij gemeenten en HBO-instellingen. *Voor het volledige rapport Nalevingsmeting Aanbesteden 2002: www.ez.nl.*

'Als alles transparant wordt zie je uiteindelijk niets meer.'

Fou-Khan Djeh Tsang, in Accountancy Nieuws.

Agenda

14 mei

De Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs organiseert op 14 mei 2004 te Maastricht de **Belastingadviseursdag 2004**. Deze dag staat in het teken van 'Europa' en het vijftigjarig bestaan van De Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs. Informatie: www.fb.nl.

2 juni

De SRA (Samenwerkende Registeraccountants & Accountants-Administratieconsulenten) organiseert op 2 juni 2004 de cursus **Richtlijnen voor de Accountantscontrole**, Hoe gaat u het meest efficiënt om met de RAC-bundel? in hotel 'Mitland' te Utrecht. Informatie: www.sra.nl.

10 juni

Op 10 juni 2004 wordt in het NH Hotel Leeuwenhorst het **derde Jaarcongres Financieel Management - CFO Day** - georganiseerd. Informatie: www.alexvangroningen.nl.

11 juni

Op vrijdag 11 juni 2004 vindt in Almere de **jaarvergadering van de Nederlandse Juristen-Vereeniging** plaats met als thema 'De status van het advies'. Informatie: www.njv.nl.

16, 17 en 18 juni

De derde jaarlijkse Europese conferentie over bedrijfsregels, de **European Business Rules Conference**, vindt dit jaar voor het eerst plaats in Amsterdam. Het doel is de groeiende behoefte aan een beter beheer van het toenemend aantal bedrijfsregels in Europa onder de aandacht te brengen. Informatie: Silvie Spreeuwenberg e-mail silvie@librt.com of Frédérique Demenint e-mail fdemenint@hillandknowlton.com.

2 december

Op 2 december 2004 zal de jaarlijkse **Accountantsdag** van het Koninklijk NIVRA plaatsvinden in de Jaarbeurs te Utrecht. Informatie: Callista Scarlatides, 020-3010375.

9 december

De **Algemene Ledenvergadering van het Koninklijk NIVRA** zal op 9 december 2004 plaatsvinden in het Dorint Sofitel Amsterdam Airport. Informatie: Callista Scarlatides, 020-3010375.

10 november

Het Controllers Instituut viert zijn tweede lustrium tijdens het **jaarcongres** op woensdag 10 november 2004 met als thema Internationalisering. Informatie: www.ci-jaarcongres.nl.

VERA

Voor informatie over VERA-seminars zie de VERA-pagina elders in dit blad of surf naar www.nivra.nl, VERA.